

Culturele
ANBI

422ste concert
Dinsdag 13 februari 2024
20.00 uur

Giacomo Schmidt, bariton

Jong Sun Woo, piano

Luba Tunncliffe, altviool

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

PROGRAMMA

Robert Schumann (1810-1856)
Fünf Lieder, Op. 40 (1840)

1. *Märzveilchen*
2. *Muttertraum*
3. *Der Soldat*
4. *Der Spielmann*
5. *Verratene Liebe*

Rebecca Clarke (1886-1979)
Sonate voor altviool en piano (1919)
Impetuoso – Vivace – Adagio

Frank Bridge (1879-1941)
Three songs for voice, viola and piano
(H76, 1906-1907)

1. *Far, far from each other*
2. *Where is it that our soul doth go*
3. *Music when soft voices die*

PAUZE

Johannes Brahms (1833-1897)
Zwei Gesänge voor zangstem, altviool en
piano, Op. 91 (1884)

1. *Gestillte Sehnsucht*
2. *Geistliches Wiegenlied*

Robert Schumann (1810-1856)
Liederkreis, Op. 24 (1840)

1. *Morgens steh ich auf und frage*
2. *Es treibt mich hin*
3. *Ich wandelte unter den Bäumen*
4. *Lieb' Liebchen, leg's Händchen*
5. *Schöne Wiege meiner Leiden*
6. *Warte, warte, wilder Schiffsmann*
7. *Berg' und Burgn schaun herunter*
8. *Anfangs wollt' ich fast verzagen*
9. *Mit Myrthen und Rosen*

Op het *Internationaal Vocalisten Concours*, het IVC, in Den Bosch, wegens de onontkoombare globalisering thans *International Vocal Competition* geheten, is in oktober 2023 geen 1ste Prijs uitgereikt, wel twee 2de Prijzen. Het publiek had daar andere gedachten over en maakte dat op internationale wijze kenbaar. De overige prijzen werden gelukkig wel toegekend.

Giacomo Schmidt (Duitsland, 1997) en **Jong Sun Woo** (Zuid-Korea, 1992) wonnen er als liedduo de niet onbelangrijke publieksprijs.

Bariton en pianiste studeerden beiden in 2021-2022 aan de Liedakademie (Heidelberg) onder de artistieke leiding van Thomas Hampson. Samen hebben zij kort voor Den Bosch in 2022 ook in de *International Schubert Competition* (Dortmund) en de *International Student LiedDuo Competition* (Groningen) de nodige prijzen weggesleept. Jong Sun Woo, die vijf jaar ouder is dan Giacomo, heeft ook vijf jaar meer concoursen en prijzen op haar naam staan. Zij is zeer actief op kamermuziekgebied.

Luba Tunncliffe is een gevierde Engelse violiste op zowel viool als altviool. Zij richtte al tijdens haar opleiding het dynamische Pelléas Ensemble op, dat bestaat uit fluit, altviool en harp en dat in 2021 zijn debuut-cd presenteerde. Verder maakt zij deel uit van het Ruisi Kwartet, waarvan in 2023 de debuut-cd "Big House" verscheen.

Zij speelt als 1ste altvioliste in het Nederlands Kamer Orkest en verscheidene Engelse/Schotse orkesten.

Dit concert wordt u aangeboden door:

Stichting **Rudolf H. Schmidtfonds**

Robert Schumann had in 1840 goede reden om de toekomst zonniger in te zien wat betreft een huwelijk met Clara, in het al lang slepende conflict met haar onverbiddelijke vader die dit met alle mogelijke middelen had willen voorkomen. In dit jaar begon Schumann voor het eerst liederen te schrijven.

De dichter **Heinrich Heine** (1797-1856) was een grote inspiratiebron voor Schumann. Veel gedichten van Heine zou hij gebruiken, zoals **Liederkreis Op. 24**, dat zijn gedichten ontleent aan Heine's **Buch der Lieder** (hoofdstuk *Junge Leiden*), maar ook de bekende cyclus *Dichterliebe*.

Beide cycli stammen uit 1840. De gedichten van Heine raakten bij Schumann de juiste snaar: de extremen van zowel verrukking als wanhoop, de sentimentaliteit maar ook de zelf-ironie. De gedichten uit *Junge Leiden* grossieren in angst en woede, gebaseerd op de amourettes van Heine, die diepe sporen in hem hadden nagelaten. Maar waarschijnlijk door de vrolijke vooruitzichten van Schumann klinken de negen liederen zachter dan de liedtekst van Heine zou doen vermoeden.

In 1 (*Morgens steh ich auf*) wordt de irritatie van Heine bij Schumann tot weemoed. In lied 2 (*Es treibt mich hin*) horen we het stijgend ongeduld. In 3 (*Ich wandelte*) keert alles echter zich weer naar binnen. Het antwoord van de vogels op de melancholische vraag van de dichter klinkt in een verre onwerkelijke toonsoort. In 4 (*Lieb Liebchen*) vormen de syncopische pianoaccorden de hartslag, door een dreigende modulatie vergeleken met het dichtnagelen van de doodskist. In 5 (*Schöne Wiege*) verwijst Heine naar een ongelukkige liefde. In het wiegelied (tegenover het graf) is Schumann op zijn best maar de verwarring in het midden lijkt op dreigende

Heinrich Heine (1797-1856)
door Oppenheim

krankzinnigheid. Lied 6 (*Warte, warte*) is misschien wel Schumann's heftigste. In de barcarolle van 7 (*Berg*) komt de verlichting, terwijl Heine juist lijdt. Het koraal uit 8 (*Anfangs wollt*) is de inleiding tot 9 (*Mit Myrthen*), een optimistisch antwoord op Heine's eenzaamheid, eindigend in nostalgie. Komt het nu wel of niet goed?

Voor **Fünf Lieder Op. 40** putte Schumann uit een groot verzamelboek, dat ook vertalingen van buitenlandse dichters bevatte. Ook Op. 40 van vanavond kwam tot stand in dat productieve jaar 1840, waarin Schumann ruim 100 liederen componeerde.

Rebecca Clarke (1886-1979) stond internationaal bekend als een altviool-virtuose. Zij was componiste maar ook een der eerste vrouwelijke orkestleden in Londen. Hoewel geboren in Engeland zou ze zich later permanent in de Verenigde Staten vestigen.

Compositorisch kreeg zij een flinke stimulans omdat zij in een competitie in 1919, waarvoor zij de altsonate in zond, samen met Ernest

Bloch uit 73 inzenders genomineerd werd voor de 1ste prijs. Uiteindelijk wòn Bloch, vanuit een soort achterliggende gedachte, dat ook die sonate wel door Bloch zou zijn geschreven. Een vrouw zou dat nooit gekund hebben, naar de gangbare opvattingen van die tijd.

Maar een vrouw kon dat wel. En zij zou nog veel meer kunnen en schrijven, ook voor de altviool. En trouwens, ook heel wat fraaie liederen. Maar omdat een concert helaas maar twee uur duurt, horen we die vanavond allemaal niet.

Haar werk voor altviool schreef zij voor haarzelf en de geheel vrouwelijke ensembles waarin zij speelde. Het impressionisme van Debussy bracht haar in haar eigen spoor. De rijk opgezette compositie van vanavond, de emotionele intense natuur, de sfeer, de rythmiek, alle dragen zij eraan bij dat dit werk op het standaard-

repertoire staat. Verbazend genoeg is deze sonate nooit eerder in onze 70 jaar oude serie opgedoken.

Frank Bridge (1879-1941) was een Engelse *all-rounder*, componist, dirigent en violist. Voor dat laatste stond zijn vader garant, die met "a rod of iron" zijn zoon aan de vioolstudie hield. De in de slag aan de Somme (WO I) gesneuvelde componist Ernest Farrar was zijn leermeester. En zijn enige en tevens beroemdste compositieleerling was Benjamin Britten.

Deze heeft op zijn beurt een compositie aan hem opgedragen *Variations on a theme of Frank Bridge*. Aan Farrar heeft Bridge, die een pacifist in hart en nieren was, een pianosonate opgedragen als *in memoriam*. De "Groote Oorlog" had hem diep aangegrepen. De compositiestijl van Bridge heeft een sterke ontwikkeling doorgemaakt. De liederen van vanavond dateren uit zijn vroege periode. Enkele verrassende openingsdissonanten zetten de luisteraar meteen al op het foute been. Daarna kan hij weer terug op het goede. En na afloop vraagt hij zich dan af waarom dit pas de eerste keer is, dat hij deze liederen hoort, hetgeen hij bij het onderstaande meestal juist niét zal zeggen.

Op. 91: geen dag zonder.... Brahms!

Joep Walter

Volgende Concert: woensdag 6 maart
Dudok Kwartet Amsterdam
Bacewicz, Catoire, Sjostakovitsj

Recensie van dit concert:
www.kamermuziek-deventer.nl